

Cam 5: Gwneud Cynnyrch Bwyd

Amcanion dysgu

- I gynhyrchu cynnyrch bwyd
- I adnabod, darganfod, enwi ac ysgrifennu fracsiynau syml o siap

Trosolwg gwers

Yn y cam hwn, bydd y plant yn gwneud y pizza baner bwyd y maen nhw wedi'i ddylunio gan ddefnyddio'r cynhwysion maen nhw wedi bod yn eu tyfu. Dyma gyfle gwyh i roi cyfleoedd bywyd go iawn ystyrion i blant gymhwyso eu dysgu Mathemateg. Mae'r adran 'Mathemateg gydag ystyr' yn darparu syniadau y gellid eu defnyddio i addysgu neu atgyfnerthu rhai o amcanion dysgu Blwyddyn 2 mewn ffordd ymarferol.

Deunyddiau sydd eu hangen

- Rysâit pizza baner fwyd
- Cynhwysion topin mae'r plant wedi eu tyfu
- Cynhwysion topin ychwanegol hoffai'r plant ychwanegu at eu pizzas
- Cloriannau
- Jygiâu mesur
- Powlenni cymysgu
- Cyllyll llysiâu
- Byrddau torri
- Llwyau bwrdd
- Llwyau te
- Llwyau cymysgu

Nodiadau cyflwyniad

Sleid 2: O ble mae blawd yn dod?	<ul style="list-style-type: none"> • Ysgogwch y plant i feddwl gyda rhai cwestiynau. A allan nhw gofio o beth mae gwneud gwaelod pizza? Beth yw prif gynhwysyn bara? O ble mae blawd yn dod? Sut mae'n cael ei wneud?
Sleid 3-4: Gwenith	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddiwch y PowerPoint i egluro sut mae gwenith yn cael ei ddefnyddio i wneud blawd. • Os ydych chi wedi tyfu rhywfaint o wenith, dangoswch y broses falu i'r plant fel y gallant brofi drostyn nhw eu hunain bod hadau gwenith yn cael eu malu'n flawd.
Sleid 5: Bara	<ul style="list-style-type: none"> • Esboniwch rôl pob cynhwysyn yn y broses gwneud bara.

<p>Sleid 6: Hylendid bwyd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Esboniwch, cyn y gallwn ddechrau paratoi ein cynnyrch bwyd, bod angen i ni olchi ein dwylo'n drylwyr gyda sebon a dŵr, clymu gwallt hir yn ôl, torchi ein llewys, gwisgo ffedog a glanhau ein harwynebau gwaith.
<p>Sleid 7: Diogelwch yn y gegin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gofynnwch i'r plant edrych o gwmpas yr ystafell a gweld y peryglon posib. E.e. cyllyll miniog, plicwyr a gratwyr; poptai poeth, hobiau, sosbenni; llithro ar hylifau/ bwyd a gollwyd ac ati. • Cymerwch adborth a gwnewch yn siŵr bod sylw'r plant yn cael ei dynnu at y peryglon cyn iddyn nhw ddechrau paratoi eu cynhyrchion. • Defnyddiwch y PowerPoint i rannu'r rheolau ar gyfer gweithio gyda chyllyll miniog.
<p>Tasg ymarferol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modelwch sut i wneud gwaelod pizza gan ddefnyddio'r rysâit. • Tynnwch sylw'r plant at y graddfeydd ar y cloriannau a'r jygiau mesur a modelwch sut i fesur y cynhwysion yn gywir.
<p>Sleid 8-9: Paratoi llysiau a pherlysiau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynhyrchwyd y sleidiau hyn gan Primary Food Tech ac maent yn darparu arweiniad cam wrth gam ar sut i dorri a pharatoi llysiau/ perlysiau yn ddiogel. • Cyn i'r plant baratoi eu topins pizza ac addurno eu pizzas, defnyddiwch y sleidiau i fodelu sut i baratoi cynhwysion perlysiau a llysiau'r plant yn ddiogel. Gellid argraffu a lamineiddio'r sleidiau hyn hefyd fel y gall y plant gyfeirio atynt wrth weithio.
<p>Sleid 10: Gwerthuso</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ar ôl i'r plant wneud eu pizzas baner bwyd, rhwch gyfle iddynt werthuso eu gwaith gan ddefnyddio'r awgrymiadau cwestiynau ar y sleid. • Yna gallai'r plant ddefnyddio'r ap iPad 'Comicbook!' i wneud canllaw gweledol ar wneud pizza baner bwyd. Gallent gynnwys ffotograffau o bob cam o'r gwneud ac ychwanegu capsynau, swigod lleferydd, swigod meddwl, sticeri a hidlwyr i wella eu gwaith. • Fe allech chi hefyd ddefnyddio ap iPad sgrin werdd fel 'DoInk' i greu sioe goginio. Gallai'r plant serennu fel cogyddion pizza teledu yn gwneud eu pizza ac yn siarad am yr hyn maen nhw wedi'i ddysgu ar hyd y ffordd e.e. diogelwch cegin, o ble mae'r cynhwysion wedi dod ac ati.

Ychwanegwch binsiad o fathemateg gydag ystyr!

Ffracsiynau

- Ar ôl i'r plant wneud eu cynhyrchion a tynnu llun ohonynt ar gyfer eu hymgyrchoedd hysbysebu, fe allech chi ddod â rhai ffracsiynau i mewn cyn iddynt flasu eu cynnyrch.
- Gofynnwch: pe bawn i eisiau rhannu fy nghynnyrch ag un/dau berson arall, i sawl darn HAFAL y bydd angen i mi ei rannu? Ewch trwy ystyr y termau traean, chwarteri a haneri a faint o rannau cyfartal y bydd angen rhannu'r pizza ar gyfer pob un. Atgyfnerthwch hyn trwy ofyn i'r plant dorri eu pizza yn ei hanner yn gyntaf ac yna i mewn i chwarteri.
- Gofynnwch gwestiynau i'r plant fel faint o haneri/ chwarteri sydd gennych chi ar eich plât? Allwch chi ddangos chwarter eich cynnyrch? Sawl chwarter fydd ar ôl? Atgyfnerthwch bob cwestiwn gyda brawddeg rif ysgrifenedig ar y bwrdd.

Dolenni i'r Cwricwlwm Cenedlaethol

Maes	Pwnc	Amcan
Mathemateg	Ffracsiynau	<ul style="list-style-type: none"> • Adnabod, darganfod, enwi ac ysgrifennu ffracsiynau o hyd, siâp, set o wrthrychau neu faint.
	Mesur	<ul style="list-style-type: none"> • Dewis a defnyddio unedau safonol priodol i amcangyfrif a mesur hyd/uchder i unrhyw gyfeiriad (m/cm); mäs (kg/g); tymheredd (° C); cynhwysedd (litr/ml) i'r uned briodol agosaf, gan ddefnyddio pren mesur, graddfeydd, thermomedrau a llestri mesur.
Dylunio & Thechnoleg	Gwneud	<ul style="list-style-type: none"> • Dewis a defnyddio ystod o offer i gyflawni tasgau ymarferol [er enghraifft, torri, siapio, ymuno a gorffen]. • Dewis a defnyddio ystod eang o ddeunyddiau a chydrannau, gan gynnwys deunyddiau adeiladu, tecstilau a chynhwysion, yn ôl eu nodweddion.
	Gwerthuso	<ul style="list-style-type: none"> • Gwerthuso eu syniadau a'u cynhyrchion yn erbyn meini prawf dylunio.
	Coginio a maeth	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio egwyddorion sylfaenol deiet iach ac amrywiol i baratoi prydau.
Cyfrifiadureg		<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio technoleg yn bwrpasol i greu, trefnu, storio, trin ac adfer cynnwys digidol.